

Številka: 018-147/2022-4

Datum: 6. 1. 2023

SKLEP

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 39. in 70. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/11 s sprem.; v nadaljevanju: ZPVPJN) v senatu dr. Mateje Škabar kot predsednice senata ter Andraža Žvana in Aleksandra Petrovčiča kot članov senata v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »*Nakup letalskih vozovnic*« na podlagi zahtevka za revizijo, ki ga je vložil vlagatelj NOMAGO, storitve mobilnosti in potovanj, d.o.o., Vošnjakova ulica 3, 1000 Ljubljana, ki ga zastopa Odvetniška družba Brezovec, o.p., d.o.o., Beethovnova ulica 7, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: vlagatelj), zoper ravnanje naročnika Ministrstvo za javno upravo, Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: naročnik), 6. 1. 2023

odločila:

1. Zahtevak za revizijo se zavrne kot neutemeljen.
2. Zahteva vlagatelja za povrnitev stroškov pravnega varstva se zavrne.
3. Zahteva naročnika za povrnitev stroškov predrevizijskega postopka se zavrne.

Obrazložitev:

Obvestilo o predmetnem javnem naročilu, ki ga naročnik oddaja v odprtem postopku, je bilo 25. 8. 2022 objavljeno na Portalu javnih naročil pod št. objave JN005886/2022-B01 in v Dodatku k Uradnem listu EU pod št. objave 2022/S 164-465952 z dne 26. 8. 2022.

Naročnik je 25. 11. 2022 sprejel in istega dne na Portalu javnih naročil objavil Odločitev, št. 4301-13/2022/138 (v nadaljevanju: odločitev o oddaji javnega naročila), iz katere izhaja, da se kot podpisniki krovnih okvirnih sporazumov za obdobje 36 mesecev izberejo naslednji ponudniki: AIRPASS, d.o.o., ADRIA POTOVANJA, družba za upravljanje potovanj, d.o.o., NAVIGATIO, d.o.o., PROMO GLOBAL, poslovna potovanja, d.o.o., in AGENCIJA OSKAR, turizem in potovanja, d.o.o. (v nadaljevanju: izbrani ponudniki). Iz odločitve o oddaji javnega naročila izhaja tudi, da je bila ponudba vlagatelja glede na merilo uvrščena na zadnje (sedmo) mesto ter da ni bila izbrana.

Zoper odločitev o oddaji javnega naročila je vlagatelj 2. 12. 2022 vložil zahtevek za revizijo, v katerem zatrjuje naslednje kršitve:

- da je odločitev o oddaji javnega naročila nepravilna in nezakonita, ker naročnik v njej ni navedel, na kakšen način je izračunal predvidene skupne vrednosti ponudb in ocenjeval prejete ponudbe, ter ker ni pojasnil prednosti izbranih ponudb, prav tako pa ni navedel razlogov za zavrnitev vlagateljeve ponudbe;
- da je ponudba ponudnika ADRIA POTOVANJA, d.o.o., oz. ponudba Ane Raunig nedopustna, ker je bila predložena v nasprotju z zahtevami naročnika;
- da so ponudbe izbranih ponudnikov neobičajno nizke.

Vlagatelj zahteva tudi povrnitev specificiranih stroškov revizijskega postopka.

Naročnik je v skladu s prvim odstavkom 27. člena ZPVPJN izbranim ponudnikom posredoval kopijo zahtevka za revizijo, vendar njihovih opredelitev ni prejel.

Naročnik je s Sklepom, št. 4301-13/2022/159 z dne 8. 12. 2022 (v nadaljevanju: odločitev o zahtevku za revizijo) vlagateljev zahtevek za revizijo zavrnil ter posledično zavrnil tudi njegovo zahtevo za povrnitev stroškov pravnega varstva. Naročnik nasprotuje vsem vlagateljevim očitkom in zatrjuje:

- da bi moral vlagatelj dvome v zvezi z izračunom najnižje skupne ponudbene vrednosti in s tem tudi merilom razjasniti v času objave javnega naročila, zato je za uveljavljanje pravnega varstva zoper dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila v tem trenutku prepozen, pri čemer je izračun skupne ponudbene vrednosti jasno razviden iz odločitve o oddaji javnega naročila in je enak za vse ponudnike, naročnik pa se do vlagateljeve ponudbe ni opredeljeval, ker je ni pregledal in preverjal;
- da na podlagi predložene dokumentacije v ponudbi ponudnika ADRIA POTOVANJA, d.o.o., ne izhaja noben dvom o jasno izraženi volji, da slednji nastopa kot ponudnik v postopku javnega naročanja;
- da vlagatelju glede očitka o neobičajno nizkih ponudbah ni mogoče priznati aktivne legitimacije ter da je naročnik pri izbranih ponudnikih opravil preveritev ponudb.

Naročnik je Državni revizijski komisiji 9. 12. 2022 odstopil dokumentacijo o postopku oddaje javnega naročila in dokumentacijo o predrevizijskem postopku.

Vlagatelj se je do naročnikove odločitve o zahtevku za revizijo opredelil z vlogo z dne 13. 12. 2022 (v nadaljevanju: opredelitev do navedb naročnika), v kateri vztraja pri revizijskih navedbah in prereka naročnikove razloge za zavrnitev zahtevka za revizijo.

Državna revizijska komisija je pred meritorno obravnavo zahtevka za revizijo preverila, ali je vložen pravočasno in pri naročniku; ali vsebuje vse obvezne sestavine iz 15. člena ZPVPJN; ali ga je vložila aktivno legitimirana oseba iz 14. člena ZPVPJN; ali obstajajo omejitve iz 16. člena ZPVPJN in ali je dopusten. Ker je ugotovila, da so izpolnjeni vsi pogoji iz prvega odstavka 31. člena ZPVPJN, je zahtevek za revizijo na podlagi drugega odstavka 31. člena ZPVPJN sprejela v obravnavo.

Po pregledu dokumentacije o javnem naročilu ter preučitvi navedb vlagatelja in naročnika je Državna revizijska komisija odločila tako, kot izhaja iz izreka tega sklepa, iz razlogov, ki so navedeni v nadaljevanju.

I. Glede obrazloženosti odločitve o oddaji javnega naročila

Vlagatelj naročniku najprej očita, da iz odločitve o oddaji javnega naročila ni mogoče ugotoviti, na kakšen način je naročnik izračunal predvideno skupno vrednost v EUR z DDV, na podlagi katere je izbral izbrane ponudnike. Naročnik namreč niti v Navodilu gospodarskim subjektom za pripravo ponudbe za javno naročilo po odprtem postopku z oznako ODKART-18/2022 (v nadaljevanju: Navodilo) ni določil, na kakšen način bo izračunal skupno vrednost v EUR z DDV (npr. z določitvijo in uporabo formule) niti ni na noben drug način opredelil ugotavljanje skupne vrednosti ponudb. Vlagatelj še navaja, da naročnik v odločitvi o oddaji javnega naročila ni upošteval obveznih sestavin v skladu s tretjim odstavkom 90. člena Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15 s sprem.; v nadaljevanju: ZJN-3), saj ni navedel razlogov za zavrnitev vlagateljeve ponudbe niti ni navedel značilnosti in prednosti izbranih ponudb v razmerju do vlagateljeve ponudbe, zaradi česar je kršil načelo transparentnosti javnega naročanja.

Naročnik na predmetni očitke odgovarja, da je skupna predvidena pogodbeno vrednost zapisana v izreku izpodbijane odločitve o oddaji javnega naročila, zato ne držijo navedbe vlagatelja, da le-te ni mogoče izračunati. Zatrjuje, da je izračun enostaven in razviden iz odločitve o oddaji javnega naročila; skupna predvidena pogodbeno vrednost posameznega ponudnika je namreč sestavljena iz vrednosti posredovanj za obdobje 36 mesecev ter predvidene vrednosti blaga, torej nakupa letalskih vozovnic, hotelskih nastanitvev in transernih prevozov, kot to izhaja iz celotne dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila (npr. 1. in 2. točka Specifikacij, 2., 3., 12. in 13. člen Vzorca krovnega okvirnega sporazuma, 2. točka Navodil). Naročnik je torej seštel predvideno vrednost blaga, ki ga bo naročil v 36-mesečnem obdobju, tj. 32.781.031,77 EUR z DDV (naročnik je skupno ocenjeno vrednost zapisal v 2. točki Specifikacij, to vrednost pa je le zmanjšal za svojo ocenjeno skupno vrednost posredovanj v EUR z DDV), ter temu za vsakega posameznega ponudnika prištel skupno vrednost za posredovanje za 36-mesečno obdobje. Da se naročilo ne more oddati le v višini skupne vrednosti vseh posredovanj v EUR z DDV, kot bi to rad prikazal vlagatelj, izhaja iz dokumentacije naročila (III. poglavje, predvsem 3. člen Vzorca krovnega okvirnega sporazuma ter prej navedene točke razpisne dokumentacije). V okviru predmeta naročila in s tem okvirnih sporazumov se namreč za vsako letalsko vozovnico, hotelsko namestitve ali transfer izvaja ponovno odpiranje konkurence, pri katerem je merilo, poleg že fiksno ponujene cene posredovanja, cena konkretne letalske vozovnice, hotelske namestitve in/ali transferja. Naročilo oz. krovni okvirni sporazumi morajo tako v skupni ponudbeni vrednosti predvideti tudi predvidene (točnih zaradi narave naročila ni mogoče določiti) vrednosti tega blaga. Nenazadnje to od naročnika zahteva 1. alineja četrtega odstavka 67. člena ZJN-3 (*»Pogodba o izvedbi javnega naročila in okvirni sporazum morata vsebovati dejansko vrednost celotnega javnega naročila, v utemeljenih primerih, pri katerih dejanske vrednosti ni mogoče določiti, pa ocenjeno vrednost javnega naročila«*).

Naročniku se tudi sicer pojavlja dvom o vlagateljevem nepoznavanju izračuna predvidene skupne vrednosti z DDV, saj je sodeloval (ter je bil in tudi še je podpisnik krovnih okvirnih sporazumov z naročnikom) v vsaj dveh predhodnih postopkih naročnika za enak predmet naročila, v katerih je naročnik na identičen način izračunal skupno predvideno ponudbeno oz. (kasneje) pogodbeno vrednost za vse ponudnike, pri čemer razume, da gre za druga postopka, vendar so dejstva v vseh treh postopkih identična. Naročnik še poudarja, da na Portalu javnih naročil v zvezi z izračunom skupne ponudbene vrednosti z DDV v EUR in torej tudi merilom ni bilo zastavljeno nobeno vprašanje – vlagatelju se je tako dvom o tem pojavil šele po tem, ko z odločitvijo o oddaji javnega naročila ni bil izbran za podpisnika okvirnega sporazuma, zato je za uveljavljanje pravnega varstva zoper dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila v tem trenutku, glede na določila 25. člena ZPVPJN, prepozen.

V zvezi z vlagateljevim očitkom, da naročnik ni navedel razlogov za zavrnitev vlagateljeve ponudbe niti ni navedel značilnosti in prednosti izbranih ponudb v razmerju do vlagateljeve ponudbe, naročnik navaja, da v konkretnem javnem naročilu, kot mu to dopušča četrti odstavek 89. člena ZJN-3, ni pregledoval vseh ponudb, temveč jih je najprej razvrstil glede na merilo, šele nato je presojal njihovo dopustnost, kar je tudi zapisal v izpodbijani odločitvi. Upošteva se navedeno se naročnik do vlagateljeve ponudbe ni opredeljeval, saj je dejansko ni pregledal in preverjal, kar je znano tudi vlagatelju, ki je pri drugem očitku zapisal: *»Če bi naročnik postopal pravno pravilno in zakonito ter izločil ponudbo družbe ADRIA POTOVANJA, družba za upravljanje potovanj, d.o.o., oziroma ponudbo Ane Raunig, bi moral opraviti pregled in preveritev vlagateljeve ponudbe ter vlagatelja uvrstiti med izbrane ponudnike.«*

Vlagatelj v opredelitvi do navedb naročnika poudarja, da naročnik nikjer ni opredelil skupne vrednosti blaga, temveč je v Specifikacijah navedel le predvideno ocenjeno količino letalskih vozovnic, hotelskih nastanitev in transfernih prevozov. Naročnik je šele v odločitvi o zahtevku za revizijo navedel, da je predvideni vrednosti blaga (katere po mnenju vlagatelja ni mogoče preizkusiti, ker ni niti jasno razvidno, kakšne vrednosti je naročnik pri izračunu upošteval) prištel skupno vrednost za posredovanje, takšno naknadno pojasnjevanje pa je po mnenju vlagatelja nedopustno in nezakonito, saj bi moralo iz izpodbijane odločitve jasno in nedvoumno izhajati, kako je naročnik izračunal predvideno skupno pogodbeno vrednost. Glede sodelovanja vlagatelja pri predhodnih postopkih javnega naročanja vlagatelj primarno navaja, da te navedbe niso upoštevne, ker gre za druge, že zaključene postopke oddaje javnih naročil, in podrejeno, da za vlaganje zahtevka za revizijo pri postopku oddaje javnega naročila iz leta 2020 (za katerega naročnik prilaga predračun) ni izkazoval pravnega interesa, saj je bila njegova ponudba takrat izbrana, vendar to ne pomeni, da mu je bilo glede izračuna vrednosti vse znano, kot to v odločitvi o zahtevku za revizijo skuša neutemeljeno prikazati naročnik.

Možnost uresničitve pravice do učinkovitega pravnega sredstva se uresničuje skozi določbo tretjega odstavka 90. člena ZJN-3, v skladu s katero je naročnik dolžan v odločitvi o (ne)oddaji javnega naročila med drugim navesti razloge za zavrnitev ponudbe vsakega neuspešnega ponudnika, ki ni bil izbran, ter značilnosti in prednosti izbrane ponudbe. Ta določba, ki (med drugim) odraža tudi načelo transparentnosti javnega naročanja (6. člen ZJN-3), v skladu s katerim mora biti ponudnik izbran na pregleden način po predpisanem postopku, je ključnega pomena za zagotavljanje učinkovitosti kot enega temeljnih načel pravnega varstva v postopkih oddaje javnih naročil (9. člen ZPVPJN v povezavi s 7. členom ZPVPJN).

Čeprav ZJN-3 ne določa kriterijev za ugotavljanje ustreznosti vsakokratne obrazložitve odločitve o (ne)oddaji naročila, je slednje skozi svojo prakso oblikovala Državna revizijska komisija. V skladu z njeno ustaljeno prakso (primerjaj npr. odločitve v zadevah št. 018-096/2016, 018-258/2017, 018-234/2017) je namen odločitve o (ne)oddaji javnega naročila predvsem seznanitev ponudnikov z zadostnimi informacijami, potrebnimi za učinkovito uveljavljanje pravnega varstva. V tem okviru se za obrazložitev ne zahteva, da bi bila vseobsežna, mora pa vsebovati jasne in nedvoumne razloge naročnika do te mere, da je ponudnikom omogočena seznanitev z utemeljitvijo odločitve in preverba zakonitosti le-te. S tem je na eni strani ponudnikom dana možnost zaščite svojih pravic in pravnih interesov, na drugi strani pa je organu pravnega varstva omogočena presoja zakonitosti takšne odločitve (v kolikor je zahtevana).

V obravnavanem primeru je naročnik v obrazložitvi izpodbijane odločitve o oddaji naročila najprej navedel, da je vse prejete ponudbe razvrstil na podlagi merila iz Navodila. Ob vpogledu v dokumentacijo v zvezi o oddajo javnega naročila gre ugotoviti, da je naročnik merilo določil v 10. točki Navodil, v kateri je zapisal:

»Merilo za izbor podpisnikov krovnega okvirnega sporazuma je ekonomsko najugodnejša ponudba, določena na podlagi najnižje skupne ponudbene vrednosti z DDV v EUR.

Naročnik bo v imenu vseh posameznih naročnikov sklenil krovni okvirni sporazum s 5 (petimi) najugodnejšimi ponudniki, ki bodo oddali dopustne ponudbe, in sicer za obdobje 36 (šestintrideset) mesecev.

[...]

Na podlagi citirane določbe dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in na podlagi obrazca »Predračun«, ki je prav tako del dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in v katerega so morali ponudniki vpisati cene posredovanj za tri postavke oz. kategorije (letalske vozovnice, hotelske namestitve in transfer), gre ugotoviti, da je v obravnavanem primeru merilo predstavljala skupna ponudbena vrednost za vsa posredovanja (z DDV) v 36 mesecih glede na ocenjeno količino posamezne vrste posredovanj, ki jo je naročnik navedel v obrazcu »Predračun«.

Nadalje iz obrazložitve odločitve o oddaji javnega naročila izhaja, da je naročnik v skladu z drugim odstavkom 10. točke Navodila opravil pregled in preveritev najugodnejših ponudb in pri tem ugotovil, da je ena izmed ponudb (ponudnika TENTOURS, d.o.o.) nedopustna ter da so ponudbe izbranih ponudnikov dopustne. Upoštevajoč navedeno in citirano merilo iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, Državna revizijska komisija ugotavlja, da je vlagatelj na podlagi take obrazložitve odločitve o oddaji naročila lahko nedvoumno ugotovil, da naročnik njegove ponudbe ni preverjal, saj je pregledal zgolj prvih pet najugodnejših ponudb (skladno s četrnim odstavkom 89. člena ZJN-3) in da torej njegova ponudba ni bila izbrana iz razloga, ker se ni uvrstila med pet najugodnejših ponudb, prav tako pa je na podlagi tega lahko ugotovil tudi značilnosti in prednosti izbranih ponudb v razmerju do njegove ponudbe.

Strinjati se gre z vlagateljem, da iz odločitve o oddaji javnega naročila ne izhaja, na kakšen način je naročnik izračunal predvideno skupno vrednost v EUR z DDV, za katero je izbranim ponudnikom oddal javno naročilo. V Specifikacijah, ki so del dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, je namreč navedena predvidena skupna ocenjena vrednost za predmetno javno naročilo v višini 33.526.639,10 EUR z DDV, naročnik pa je v odločitvi o zahtevku za revizijo pojasnil, da je to vrednost zmanjšal za ocenjeno skupno vrednost posredovanj v EUR z DDV, nato pa temu znesku za vsakega posameznega ponudnika prištel skupno vrednost za posredovanje. Upoštevajoč navedeno je Državna revizijska komisija vpogledala v naročnikovo dokumentacijo, in sicer v dokument »Izračun ocenjene vrednosti naročila«, št. 4301-13/2022/96 z dne 18. 8. 2022, in ugotovila, da ob odštetju zneska ocenjene vrednosti za posredovanja (745.607,33 EUR z DDV) od predvidene skupne ocenjene vrednosti javnega naročila (33.526.639,10 EUR z DDV), ocenjeni znesek za stroške letalskih vozovnic, hotelskih nastanitev in transfernih prevozov res znaša 32.781.031 EUR z DDV – torej je enak znesku, ki ga je naročnik v odločitvi o oddaji javnega naročila upošteval kot osnovo za izračun predvidene skupne vrednosti posameznih ponudb. V posledici navedenega Državna revizijska komisija ugotavlja, da ima izračun predvidene skupne vrednosti podlago oz. izhaja iz naročnikove dokumentacije, pri čemer kljub temu, da sam izračun v odločitvi o oddaji javnega naročila ni jasno razviden, navedeno ne vpliva na razvrstitev ponudb oz. na izbiro izbranih ponudnikov. V danem primeru namreč merilo za izbor, kot že navedeno, predstavlja strošek posredovanj, ob prištetju ocenjenega zneska za strošek letalskih vozovnic, hotelskih nastanitev in transfernih prevozov, ki je (kot poudarja tudi naročnik) za vse ponudnike enak, pa tako ne more priti do drugačne razvrstitve ponudb. Ob tem Državna revizijska komisija pritrjuje naročniku, da je pravilno, da je v odločitvi o oddaji javnega naročila zapisal (tudi) celotno ocenjeno vrednost posameznih ponudb (in ne zgolj vrednosti

posredovanj), saj je ta vrednost tista, ki predstavlja vrednost celotnega javnega naročila, tj. stroške nakupa letalskih vozovnic, hotelskih nastanitev in transfernih prevozov, skupaj s stroški posredovanj za posamezno kategorijo.

V posledici vsega navedenega Državna revizijska komisija kot neutemeljene zavrača vlagateljeve navedbe, da naročnikova odločitev o oddaji naročila ni ustrezno obrazložena (zaradi česar bi bilo vlagateljevo uveljavljanje pravnega varstva oteženo ali onemogočeno) in ugotavlja, da naročniku kršitve tretjega odstavka 90. člena ZJN-3 v povezavi s 6. členom ZJN-3 ni mogoče očitati.

II. Glede dopustnosti ponudbe ADRIA POTOVANJA, d.o.o

Vlagatelj zatrjuje, da je ponudba družbe ADRIA POTOVANJA, d.o.o., nedopustna, saj navedena družba nedvomno ni predložila ponudbe na predpisan način oz. v skladu z zahtevami naročnika. Ponudba je bila namreč oddana s strani fizične osebe Ane Raunig in ne s strani pravne osebe ADRIA POTOVANJA, d.o.o., zato je treba šteti, da je ponudnik fizična oseba Ana Raunig, ki v skladu z Navodili za uporabo informacijskega sistema e-JN: PONUDNIKI deluje v svojem imenu kot fizična oseba. Ana Raunig je očitno ponudbo oddala kot registrirana fizična oseba v sistemu e-JN. Družba ADRIA POTOVANJA, d.o.o., pa se pred oddajo ponudbe ni registrirala na spletnem naslovu <https://ejn.gov.si> oz. se ni prijavila v aplikacijo na istem naslovu (če je bila morebiti že prej registrirana) niti ni predložila ponudbe v informacijski sistem e-JN, zato je naročnik zaradi upoštevanja ponudbe fizične osebe Ane Raunig kot ponudbe, ki jo je predložila družba ADRIA POTOVANJA, d.o.o., ter izbora te ponudbe kot ekonomsko najugodnejše kršil določbo 4. točke Navodila.

Naročnik na drugi strani zatrjuje, da je v 4. točki Navodila določil način oddaje ponudbe, in sicer da mora ponudnik ponudbo predložiti v informacijski sistem e-JN na spletnem naslovu <https://ejn.gov.si> (prvi odstavek 4. točke) ter da se bo ponudba štela za pravočasno oddano, če jo naročnik prejme preko sistema e-JN najkasneje do dneva in ure, kot je to določeno v obvestilu o naročilu (četrti odstavek 4. točke). Naročnik poudarja, da so Navodila za uporabo informacijskega sistema e-JN: PONUDNIKI namenjena pojasnilom načina oddaje ponudb v e-JN in kot taka ne morejo vplivati na sam postopek oddaje javnega naročila in vsebino ponudbe. Naročnik je po odpiranju ponudb pregledal celotno ponudbeno dokumentacijo Ane Raunig in ugotovil, da iz vsebine vseh predloženih obrazcev v ponudbi izhaja, da je kot ponudnik navedena družba ADRIA POTOVANJA, d.o.o., ki je obrazce tudi žigosala in podpisala. Ana Raunig je zaposlena v družbi ADRIA POTOVANJA, d.o.o., kar je razvidno iz predloženega seznama kadrov in ESPD obrazca družbe ADRIA POTOVANJA, d.o.o, kjer je navedena kot kontaktna oseba te družbe. Iz ponudbe tako ne izhaja noben dvom o jasno izraženi volji družbe ADRIA POTOVANJA, d.o.o., da nastopa kot ponudnik v obravnavanem postopku javnega naročanja. Naročnik je na podlagi predložene dokumentacije v ponudbi lahko naredil le en zaključek, in sicer, da je ponudnik družba ADRIA POTOVANJA, d.o.o.

Vlagatelj v opredelitvi poudarja, da zgolj navedba Ane Raunig kot zaposlene in kot kontaktne osebe pri družbi ADRIA POTOVANJA, d.o.o., nikakor ne zadošča za zaključek, da je ponudbo oddala družba ADRIA POTOVANJA, d.o.o., saj nedvomno ni izkazano, da so bile Ani Raunig za delo s sistemom e-JN podeljene pravice s strani zakonite zastopnice družbe ADRIA POTOVANJA, d.o.o., niti ni bilo izkazano nobeno pooblastilno razmerje med družbo ADRIA POTOVANJA, d.o.o., in Ano Raunig za oddajo celotne ponudbe. Nikakor tudi ne držijo navedbe naročnika, da navodila glede uporabe sistema e-JN pomenijo zgolj pojasnila glede načina oddaje ponudb v e-JN in da ne morejo vplivati na sam postopek oddaje javnega naročila, saj je naročnik uporabo sistema e-JN izrecno predpisal kot obvezno, poleg tega pa so ta navodila tudi del razpisne dokumentacije.

Med strankama je spor o tem, ali je naročnik glede na predloženo ponudbo, ki jo je v sistem e-JN vložila fizična oseba Ana Raunig, pravilno ugotovil, kateri gospodarski subjekt jo je predložil, ter posledično, ali je javno naročilo sploh oddal gospodarskemu subjektu, ki je v obravnavanem postopku javnega naročanja predložil ponudbo in ga je torej šteti za ponudnika, pri čemer vlagatelj naročniku očita, da zaradi neupoštevanja 4. točke Navodila predmetna ponudba ni dopustna.

Ponudnik je v skladu s 7. točko prvega odstavka 2. člena ZJN-3 tisti gospodarski subjekt, ki je predložil ponudbo. Poleg gospodarskih subjektov, ki ponudbo predložijo samostojno, lahko v skladu s tretjim odstavkom 10. člena ZJN-3 v postopkih javnega naročanja sodelujejo tudi skupine gospodarskih subjektov, vključno z začasnimi združenji. Ne glede na to, ali predložijo gospodarski subjekti ponudbo samostojno ali v skupini, odda naročnik javno naročilo na podlagi meril ob upoštevanju določb 84., 85. in 86. člena ZJN-3 potem, ko preveri, da so izpolnjeni naslednji pogoji: a) ponudba je skladna z zahtevami in pogoji, določenimi v obvestilu o javnem naročilu in v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, po potrebi ob upoštevanju variant iz 72. člena ZJN-3, in b) ponudbo je oddal ponudnik, pri katerem ne obstajajo razlogi za izključitev iz 75. člena ZJN-3 in izpolnjuje pogoje za sodelovanje ter pravila in merila iz 82. in 83. člena ZJN-3, če so bila določena (prvi odstavek 89. člena ZJN-3).

Že po naravi stvari je logično, izhaja pa tudi iz citiranih zakonskih določb, da lahko naročnik javno naročilo odda zgolj gospodarskemu subjektu (ali skupini gospodarskih subjektov), ki je v posameznem postopku javnega naročanja predložil(a) ponudbo in ki torej skladno s 7. točko prvega odstavka 2. člena ZJN-3 v tem postopku velja za ponudnika.

Naročnik je v Navodilu oz. dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila način oddaje ponudb določil v točki »4. Rok in način predložitve ponudbe«, v kateri je zapisal:

»Ponudnik mora ponudbo predložiti v informacijski sistem e-JN (v nadaljevanju: sistem e-JN) na spletnem naslovu <https://ejn.gov.si>, v skladu s točko 3 dokumenta Navodila za uporabo informacijskega sistema e-JN: PONUDNIKI, ki je del te razpisne dokumentacije in objavljen na spletnem naslovu <https://ejn.gov.si>.

Ponudnik se mora pred oddajo ponudbe registrirati na spletnem naslovu <https://ejn.gov.si>, v skladu z Navodili za uporabo informacijskega sistema e-JN. Če je ponudnik že registriran v sistem e-JN, se v aplikacijo prijavi na istem naslovu.

Uporabnik ponudnika, ki je v sistemu e-JN pooblaščen za oddajanje ponudb, ponudbo odda s klikom na gumb »Oddaj«. Sistem e-JN ob oddaji ponudb zabeleži identiteto uporabnika in čas oddaje ponudbe. Uporabnik z dejanjem oddaje ponudbe izkaže in izjavi voljo v imenu ponudnika oddati zavezujočo ponudbo (18. člen Obligacijskega zakonika (Uradni list RS, št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo, 64/16 – odl. US in 20/18 – OROZ631)). Z oddajo ponudbe je le-ta zavezujoča za čas, naveden v ponudbi, razen če jo uporabnik ponudnika umakne ali spremeni pred potekom roka za oddajo ponudb.

[...]«.

Iz citiranih določb izhaja, da je naročnik v konkretnem primeru predpisal izključno elektronski način oddaje ponudb preko informacijskega sistema e-JN, pri čemer je določil, da se kot del dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila šteje tudi dokument »Navodila za uporabo informacijskega sistema e-JN: PONUDNIKI« (v nadaljevanju: Navodila za uporabo). Drži sicer vlagateljeva navedba, da je naročnik določil, da se mora naročnik pred oddajo ponudbe v sistem e-JN registrirati oz. prijaviti, če je že registriran (v skladu z Navodili za uporabo), vendar navedeno

še ne narekuje zaključka o tem, kateri subjekt je treba v konkretnem primeru šteti za ponudnika ter posledično o (ne)dopustnosti ponudbe družbe ADRIA POTOVANJA, d.o.o. oz. ponudbe Ane Raunig. Stališče, da je zaključek o tem, kdo je ponudnik v primerih, kot je obravnavani (ko je ponudbo v sistem e-JN oddal drug subjekt kot tisti, ki je naveden v ponudbeni dokumentaciji), mogoč šele po izvedeni preučitvi (celotne) vsebine ponudbe, izhaja tudi iz odločitve Državne revizijske komisije št. 018-138/2018, na katero se sklicuje naročnik.

Na podlagi vpogleda v ponudbo ponudnika ADRIA POTOVANJA, d.o.o., oz. Ane Raunig, gre ugotoviti, da je ponudbo v sistem e-JN res oddala fizična oseba Ana Raunig, ki se je očitno v lastnem imenu (in torej ne v imenu družbe ADRIA POTOVANJA, d.o.o.) registrirala za oddajo ponudb v sistem e-JN, vendar gre pri tem pritrditi naročniku, da iz vseh v ponudbo predloženih dokumentov, tj. vnaprej pripravljenih naročnikovih obrazcev, s katerimi se je moral ponudnik v obravnavanem postopku javnega naročanja predstaviti (obrazci: »ESPD«, »Predračun«, »Seznam prijavljenih kadrov«, »Pooblastilo za pridobitev potrdila iz kazenske evidence«), izhaja, da so izpolnjeni s podatki o gospodarskem subjektu ADRIA POTOVANJA, d.o.o., prav tako pa so vsi obrazci na mestih, kjer je naročnik zahteval podpis ponudnika, žigosani z žigom gospodarskega subjekta ADRIA POTOVANJA, d.o.o., ob žigu pa je razbrati lastnoročni podpis njegove zakonite zastopnice (direktorice).

Upoštevajoč dejstvo, da je v celotni ponudbeni dokumentaciji, vključno s ponudbenim predračunom, kot ponudnik naveden (zgolj) gospodarski subjekt ADRIA POTOVANJA, d.o.o., in da je obenem ta subjekt tisti, ki je ponudbeno dokumentacijo na mestih, kjer se je zahteval podpis ponudnika, tudi podpisal, ne more biti dvoma o jasno in nedvoumno izraženi volji omenjenega gospodarskega subjekta, da nastopa kot ponudnik v konkretnem postopku javnega naročanja. Državna revizijska komisija tako zaključuje, da je naročnik na podlagi vsebine izpostavljene ponudbene dokumentacije pravilno ugotovil, da gre kot ponudnika oz. kot gospodarski subjekt, ki je v obravnavanem postopku predložil ponudbo, šteti družbo ADRIA POTOVANJA, d.o.o., kateri je, kakor izhaja iz odločitve o oddaji javnega naročila, javno naročilo tudi oddal. Posledično naročniku s tega vidika ni mogoče očitati kršitev določb ZJN-3 in dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila.

III. Glede neobičajno nizkih ponudb izbranih ponudnikov

Vlagatelj zatrjuje, da je v primeru, če je celoten strošek posredovanja letalskih vozovnic, hotelskih nastanitev in transfernih prevozov brezplačen, nedvomno podan dvom o možnosti izpolnitve naročila, prav tako pa je vrednost ponudb AIRPASS d.o.o., NAVIGATIO d.o.o., PROMO GLOBAL, poslovna potovanja d.o.o., in ADRIA POTOVANJA, d.o.o., ki znaša 0,00 EUR, za več kot 50 % nižja od povprečne vrednosti pravočasnih ponudb in za več kot 20 % nižja od naslednje uvrščene ponudbe, zaradi česar bi naročnik nedvomno moral preveriti, ali so ponudbe neobičajno nizke. Naročnik je zato s svojo opustitvijo preverjanja neobičajno nizkih ponudb kršil določbo 86. člena ZJN-3 in posledično sprejel nezakonito odločitev o oddaji javnega naročila.

Naročnik na očitek odgovarja, da je postopek preverjanja neobičajno nizke ponudbe, skladno z določbo 86. člena ZJN-3, namenjen varovanju položaja ponudnika, katerega ponudba je spoznana za neobičajno nizko. Naročnik namreč takega ponudnika ne sme samodejno izločiti iz postopka, temveč mu mora dati možnost, da svojo ponudbo pojasni in predstavi vse relevantne podatke, ki vplivajo na vsebino ponudbe – tako tudi v komentarju 86. člena Zakona javnem naročanju (Zakon o javnem naročanju (ZJN-3) s komentarjem, Ljubljana: Uradni list Republike Slovenije, 2016), kjer je navedeno: *»Določbe o neobičajno nizki ceni tako tudi po ZJN-3 pomenijo varstvo za ponudnika, čigar ponudba se preverja glede na neobičajno nizko ceno in ni instrument*

konkurenčnih ponudnikov (v tem primeru vlagatelja), na podlagi katerega bi ti od naročnika lahko zahtevali izločitev določene ponudbe«. Vlagatelju tako v tem delu zahtevka niti ni moč priznati aktivne legitimacije.

Kljub temu naročnik pojasnjuje dejansko stanje, saj med naročnikom in vlagateljem ni sporno, da so bili v konkretnem naročilu izpolnjeni pogoji za obligatorno preverjanje neobičajno nizke ponudbe, zato je naročnik tudi opravil predmetno preveritev pri vseh izbranih ponudnikih. Naročnik je obrazložitve prejel, jih preveril in sprejel odločitev, kot je razvidna iz izpodbijane odločitve o oddaji javnega naročila. Glede očitkov o prejetih neobičajno nizkih ponudbah izbranih ponudnikov pa naročnik še opozarja, da je vlagatelj v predhodnem naročilu za enak predmet naročila tudi sam ponudil in še vedno ponuja enako storitev z istimi zahtevami v višini 0,00 EUR.

Vlagatelj v opredelitvi do navedb naročnika prereka naročnikove navedbe glede pomanjkanja aktivne legitimacije vlagatelja, saj je naročnik dolžan ravnati v skladu z zakonskimi določbami, v konkretnem primeru v skladu z določbo prvega odstavka 86. člena ZJN-3. Vlagatelj ima nedvomno interes za dodelitev javnega naročila, poleg tega pa mu je (glede priprave ponudbe) in mu bo (zaradi izpada realizacije) nastala škoda zaradi kršitve naročnika, zato je nedvomno aktivno legitimiran za uveljavljanje kršitev naročnika v zvezi z neobičajno nizko ponudbo. Vlagatelj v zvezi s tem poudarja, da izpodbijana odločitev ne vsebuje nikakršnih navedb glede preveritve neobičajno nizke ponudbe s strani naročnika, zaradi česar odločitev naročnika v tem delu ni mogoče preizkusiti. Ker vlagatelj nima pravice do vpogleda v naročnikovo dokumentacijo glede oddaje javnega naročila, bi moral naročnik v izpodbijani odločitvi navesti, da je opravil preveritev neobičajno nizkih ponudb in svoje ugotovitve tudi obrazložiti.

Neobičajno nizka ponudba je kot eden izmed elementov (ne)dopustnosti ponudbe, navedenih v 29. točki prvega odstavka 2. člena ZJN-3, definirana v 86. členu ZJN-3, ki v prvem odstavku določa, da mora naročnik v primeru, če meni, da je pri določenem naročilu glede na njegove zahteve ponudba neobičajno nizka glede na ceno na trgu ali v zvezi z njo obstaja dvom o možnosti izpolnitve naročila, preveriti, ali je neobičajno nizka, in od ponudnika zahtevati, da pojasni ceno ali stroške v ponudbi. Takšno preverjanje mora naročnik izvesti v primeru, kadar ponudbo kot neobičajno nizko oceni sam ali kadar je vrednost ponudbe za več kot 50 odstotkov nižja od povprečne vrednosti pravočasnih ponudb in za več kot 20 odstotkov nižja od naslednje uvrščene ponudbe, vendar le, če je prejel vsaj štiri pravočasne ponudbe.

Drugi odstavek 86. člena ZJN-3 določa, da mora naročnik, preden zavrne neobičajno nizko ponudbo, od ponudnika pisno zahtevati podrobne podatke in utemeljitev o elementih ponudbe, za katere meni, da so odločilni za izpolnitev naročila oziroma vplivajo na razvrstitev ponudb. Te podrobnosti se lahko nanašajo zlasti na:

- a) ekonomiko proizvodnega postopka, storitev, ki se zagotavljajo, ali metode gradnje;
- b) izbrane tehnične rešitve ali izjemno ugodne pogoje, ki so na voljo ponudniku za dobavo blaga, izvajanje storitev ali izvedbo gradenj;
- c) izvirnost gradenj, blaga ali storitev, ki jih ponuja ponudnik;
- č) izpolnjevanje obveznosti iz drugega odstavka 3. člena ZJN-3;
- d) izpolnjevanje zahtev glede podizvajalcev;
- e) možnost, da ponudnik pridobi državno pomoč.

V skladu s tretjim odstavkom 86. člena ZJN-3 naročnik oceni pojasnila tako, da se posvetuje s ponudnikom. Ponudbo lahko zavrne le, če predložena dokazila zadostno ne pojasnijo nizke ravni predlagane cene ali stroškov, pri čemer se upoštevajo elementi iz drugega odstavka 86. člena ZJN-3. Če naročnik ugotovi, da je ponudba neobičajno nizka, ker ni skladna z veljavnimi

obveznostmi iz drugega odstavka 3. člena ZJN-3, jo mora zavrniti (četrti odstavek 86. člena ZJN-3).

Glede vprašanja presoje neobičajno nizke ponudbe je treba še pojasniti, da nizka ponudbena cena sama po sebi ni prepovedana. Pravila javnega naročanja ponudbeno ceno določajo kot pomembno merilo za izbor najugodnejše ponudbe. V interesu naročnika je, da dobi ustrezno blago, storitev ali gradnjo po najugodnejših pogojih, predvsem po čim nižji ceni. Prav konkurenčnost ponudb je temeljni interes naročnika in smisel javnega naročanja, saj zagotovitev le-te omogoča tudi spoštovanje načela gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti (4. člen ZJN-3), ki naročnika zavezuje, da z izvedbo javnega naročila zagotovi, da je poraba sredstev zanj kar najbolj gospodarna in učinkovita. Svobodno določanje cen je ena temeljnih značilnosti konkurence na prostem trgu, kjer praviloma velja, da lahko ponudnik ponudi poljubno visoko ceno, če jo trg sprejme, lahko pa tudi poljubno nizko, če mu takšna cena zagotavlja obstoj na trgu (prinaša dobiček ali pa vsaj zmanjšuje izgubo). Načelo o svobodnem oblikovanju cene velja tudi za zniževanje cen. Pravni predpisi načeloma ne prepovedujejo, da bi bila prodajna cena nižja kot lastna proizvodjalna ali nabavna cena. V praksi je veliko okoliščin, zaradi katerih podjetje prodaja blago ali izvaja storitve oziroma gradnje pod lastno ceno (proizvodno, nabavno oziroma drugo). Načelo svobodnega oblikovanja cen vključuje tudi možnost njihovega diferenciranja (podjetje lahko isti izdelek, storitev oziroma gradnjo ponudi po različnih cenah glede na vrsto kupcev, čas prodaje, območje, količino in druge tržno pomembne okoliščine).

Navedeno pomeni, da je pri vprašanih oblikovanju ponudbene cene treba izhajati iz stališča, da gre za eno od poslovnih odločitev ponudnika na podjetniški ravni, v katero praviloma ni mogoče posegati oziroma je to mogoče le toliko, kolikor to izrecno dopuščajo zakoni in na njihovi podlagi sprejeti podzakonski predpisi. ZJN-3, kot je bilo že zapisano, nizko ceno določa kot element neobičajno nizke ponudbe, ki lahko pri naročniku vzbudi dvom o tem, ali je ponudnik pravilno razumel razpisno dokumentacijo oz. obseg predmeta naročila in posledično ali lahko ob nizki ceni sploh zagotovi izvedbo naročila na način, kot je določen v razpisni dokumentaciji. V primeru, kadar se pri naročniku zaradi nizke cene pojavi dvom o možnosti izpolnitve naročila oz. kadar so podana v prvem odstavku 86. člena ZJN-3 določena matematična razmerja med ponudbenimi cenami, ima naročnik pravico, da takšno ponudbo oceni kot nedopustno in jo zavrne, vendar šele potem, ko ponudnika pozove k pojasnilom ponudbe in mu s tem omogoči, da svojo ponudbo ustrezno obrazloži, navede podatke in utemelji posamezne elemente ponudbe.

Državna revizijska komisija je glede na navedbe naročnika najprej ugotovila, da se ni mogoče strinjati z naročnikom, da vlagatelj ni aktivno legitimiran v tem delu zahtevka za revizijo. Drži, da je določba 86. člena ZJN-3 primarno namenjena varstvu ponudnika, ki je predložil ponudbo z nizko ceno in za katero je naročnik ocenil, da je neobičajno nizka ali v zvezi z njo obstaja dvom o možnosti izpolnitve naročila, ter jo zato želi zavrniti. Vendar nepreveritev ponudbe, kolikor ima naročnik po zakonu dolžnost, da ponudbo preveri, pomeni opustitev dolžne skrbnosti naročnika in kršitev zakonskih določb, zaradi katerih lahko konkurenčni ponudniki uspejo z revizijskim zahtevkom v zvezi z kršitvami naročnika (gl. Zakon o javnem naročanju (ZJN-3) s komentarjem, Ljubljana: Uradni list Republike Slovenije, 2016, str. 400, na katerega se sklicuje tudi naročnik), kar potrjuje tudi praksa Državne revizijske komisije (gl. npr. odločitev št. 018-076/2020). V danem primeru med strankama ni sporno, da so bili izpolnjeni pogoji za obligatorno preverjanje neobičajno nizkih ponudb ponudnikov, kar pomeni, da ima naročnik po zakonu dolžnost preveriti nizke ponudbene cene, in posledično vlagatelju ni mogoče odreči aktivne legitimacije za uveljavljanje kršitev zakonskih določb v zvezi s tem.

Vendar, kot je ugotovila Državna revizijska komisija ob vpogledu v naročnikovo dokumentacijo o oddaji javnega naročila, naročniku v obravnavanem primeru ni mogoče očitati opustitve dolžne

skrbnosti glede preveritve ponudb, saj je naročnik vseh pet izbranih ponudnikov (štirje so ponudili ceno za posredovanje v višini 0,00 EUR, eden pa v višini 334.780,00 EUR) s pozivom z dne 9. 11. 2022 pozval k pojasnilu neobičajno nizke ponudbe in prejel pojasnila vseh ponudnikov, ki jih je, kot izhaja iz odločitve o oddaji javnega naročila, sprejel kot ustrezna, saj je ponudbe vseh teh ponudnikov označil kot dopustne in jim posledično, skladno z merilom iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, tudi oddal javno naročilo. Glede na navedeno Državna revizijska komisija ni mogla zaključiti, da je naročnik opustil ravnanje, ki mu ga nalaga prvi odstavek 86. člena ZJN-3.

Z vidika določb ZJN-3 in namena, ki ga zasleduje določba 86. člena ZJN-3, je bistveno, da naročnik v primeru, ko je preverjanje neobičajno nizke ponudbe obligatorno, ali v primeru, če naročnik presodi, da je ponudba posameznega ponudnika neobičajno nizka (zaradi česar se mu vzbudi dvom o možnosti izpolnitve naročila), izvede ustrezen postopek preverjanja, v katerem mora imeti ponudnik možnost pojasniti posamezne elemente ponudbe in predložiti dokumentacijo, če je to potrebno. Nadalje naročnik lahko zavrne ponudbo, če predložena dokazila ne pojasnijo nizke ravni predlagane cene ali stroškov, mora pa jo zavrniti, če ugotovi, da je ponudba neobičajno nizka, ker ni skladna z veljavnimi obveznostmi (na področju okoljskega, socialnega in delovnega prava) iz drugega odstavka 3. člena ZJN-3.

Poleg tega, da vlagatelj v zahtevku za revizijo niti ne zatrjuje, da izbrani ponudniki zaradi nizke cene ne bi mogli izpolniti predmetnega javnega naročila (temveč zgolj zatrjuje, da bi se pri naročniku moral vzbuditi dvom v sposobnosti izvedbe naročila in da bi moral od ponudnikov, ki si so za posredovanja ponudili ceno 0,00 EUR, najmanj zahtevati pojasnila), zaradi česar v tem delu niti ni izpolnil trditveno-dokaznega bremena, Državna revizijska komisija pojasnjuje, da je sledeč njeni ustaljeni praksi (npr. v zadevah št. 018-356/2013, 018-068/2015, 018-200/2017) presojo, ali je ponudnik, katerega ponudbo je naročnik identificiral kot neobičajno nizko, v postopku pojasnjevanja ponudbe dvom o možnosti izpolnitve naročila ovrgel ali ne, šteti kot naročnikovo avtonomno odločitev. Kot takšno je treba šteti tudi končno presojo naročnika, ali bo ponudbo zavrnil kot neobičajno nizko ali ne, saj gre za odločitev, ki sodi v sfero njegove odgovornosti za lastno poslovanje. Glede na navedeno lahko Državna revizijska komisija v predmetnem postopku pravnega varstva ugotovi le, da je naročnik na podlagi prejetih pojasnil izbranih ponudnikov (utemeljeno) sklepal, da so ponudbene cene pojasnili na način, ki je v skladu z zahtevami iz razpisne dokumentacije in da so v ponudbeno ceno zajeli izvedbo naročila v celotnem obsegu, kot ga je predvidel naročnik.

Drži sicer vlagateljeva navedba v opredelitvi do navedb naročnika, da naročnik dejstva, da je neobičajno nizke ponudbe preverjal, v odločitvi o oddaji javnega naročila ni zapisal, vendar ni mogoče ugotoviti, da zaradi tega odločitve o oddaji javnega naročila v obravnavanem primeru ne ustreza standardu obrazloženosti. V skladu z 29. točko prvega odstavka 2. člena ZJN-3 je lahko dopustna le tista ponudba, ki jo predloži ponudnik, za katerega ne obstajajo razlogi za izključitev in ki izpolnjuje pogoje za sodelovanje, njegova ponudba ustreza potrebam in zahtevam naročnika, določenim v tehničnih specifikacijah in v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, je prispela pravočasno, pri njej ni dokazano nedovoljeno dogovarjanje ali korupcija, je naročnik ni ocenil za neobičajno nizko in cena ne presega zagotovljenih sredstev naročnika. Upoštevajoč navedeno se naročnikova ugotovitev o dopustnosti ponudb izbranih ponudnikov nanaša na vse naštet elemente dopustnosti ponudbe, torej tudi na naročnikovo oceno, da ponudbe niso neobičajno nizke. Posledično naročniku, ki v odločitvi o oddaji javnega naročila ni podal navedb glede preveritve neobičajno nizkih ponudb (je pa navedel, da je ponudbe izbranih ponudnikov ocenil kot dopustne), ni mogoče očitati kršitev določbe tretjega odstavka 90. člena ZJN-3, prav tako pa slednja naročniku ne nalaga, da bi moral v obrazložitvi odločitve o oddaji javnega naročila

analizirati svoje ugotovitve glede določene ponudbe, ko se odloči za njeno izbiro (kar po vsebini zatrjuje vlagatelj).

Glede na navedeno Državna revizijska komisija ugotavlja, da naročniku ni mogoče očitati, da je kršil določbe 86. člena ZJN-3, zato s tem povezane vlagateljeve navedbe zavrača kot neutemeljene.

VI. Sklepno

Državna revizijska komisija glede na vse navedeno ugotavlja, da vlagatelj v okviru zahtevka za revizijo ni uspel izkazati naročnikovih kršitev v postopku oddaje javnega naročila, zato je na podlagi 1. alineje prvega odstavka 39. člena ZPVPJN vlagateljev zahtevkov za revizijo zavrnila kot neutemeljenega.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 1. točke izreka tega sklepa.

Vlagatelj je v zahtevku za revizijo uveljavljal povračilo stroškov, nastalih v postopku pravnega varstva. Ker z zahtevkom za revizijo ni uspel, je Državna revizijska komisija v skladu z določbo tretjega odstavka 70. člena ZPVPJN njegovo zahtevo za povračilo stroškov postopka pravnega varstva zavrnila.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa.

Naročnik je v odločitvi o zahtevku za revizijo odločil, da mu mora vlagatelj povrniti stroške postopka, ki so mu nastali zaradi odločanja o zahtevku za revizijo (naročnik je navedel, da je pri pripravi sklepa sodeloval en uslužbenec, katerega stroški izhajajo iz naslednje opredelitve: strošek plače javnega uslužbenca na delovnem mestu podsekretar na mesečnem nivoju znaša 2.297,79 EUR, kar pomeni, da vrednost ene ure znaša 13,06 EUR – ker je bilo za pripravo predmetne odločitve porabljenih 16 ur, znaša strošek 208,89 EUR). Ker je odločitev o stroških postopka odvisna od končne odločitve o zahtevku za revizijo, je Državna revizijska komisija odločila tudi o naročnikovi zahtevi za povrnitev stroškov.

Naročnikovo stroškovno zahtevo je treba zavrniti že zato, ker naročnik v predrevizijskem postopku na podlagi določb ZPVPJN sprejema odločitve v vlogi organa odločanja oziroma pravnega varstva (1. alineja 2. člena ZPVPJN v povezavi z 28. členom ZPVPJN), ne pa v vlogi stranke predrevizijskega postopka (prvi odstavek 3. člena ZPVPJN), zato do povrnitve priglašenih stroškov ni upravičen.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 3. točke izreka tega sklepa.

Pravni pouk:

Zoper to odločitev je dovoljen upravni spor. Tožba se vložijo neposredno pisno pri Upravnem sodišču Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana, ali pa se mu pošlje po pošti. Rok za vložitev tožbe je 30 dni od vročitve odločitve Državne revizijske komisije.

Predsednica senata:
dr. Mateja Škabar,
članica Državne revizijske komisije

Vročiti (na portalu eRevizija):

- naročnik,
- vlagatelj,
- izbrani ponudniki,
- Republika Slovenija, Ministrstvo za javno upravo.

Vložiti:

- v spis zadeve, tu.